מהדורה למורה – "זה רק מם"

כיתה ח' · סיפור קצר · 338 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון והבעת עמדה (רמה ג') ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 "זה רק מם" – סיפור קצר

1 (א') · מה קרה לאורן בטיול? ✔ ב. הוא נפל לשלולית בוץ | תשובה מלאה: הוא החליק על אבן רטובה ונפל לתוך שלולית בוץ.

2 (א') · מה קרה לתמונה? ✔ ב. היא התפשטה ועד הבוקר הייתה בכל מקום | תשובה מלאה: שניים מאלה: הגיעו עשרות תגובות של פרצופים צוחקים; מישהו הפך אותה למדבקה; מישהי שלחה אותה לאחותה בתיכון; עד הבוקר היא הייתה בכל מקום.

3 (א') · לפני שמעלים תמונה של מישהו – שואלים אותו. [מילים להדגשה: איזה כלל]

4 (ב') · הוא נפגע ומושפל, אבל הסתיר זאת כדי לא להיראות "רגיש" מול כולם; החיוך היה מסכה. המשפט מלמד שלא תמיד מי שנראה צוחק באמת נהנה. [מילים להדגשה: מה ניתן להסיק, הרגשות]

5 (ב') · כשאחותו הקטנה הראתה לו את התמונה, הוא הבין כמה רחוק היא הגיעה ודמיין את עצמו במקום אורן. בהתחלה חשב שאין בעיה כי לא כתב משהו רע; אחר כך הרגיש אי־נוחות והזדהה עם אורן. [מילים להדגשה: מה גרם, מה ההבדל]

6 (ב') · גם אחרי מחיקה, התמונה כבר נשמרה והועברה למקומות אחרים. בסיפור: עמית ביקש מכולם למחוק – "רוב החברים מחקו. אחרים לא"; היא גם נשלחה לאחות בתיכון והפכה למדבקה. [מילים להדגשה: הסבירו, נמקו, פרט מן הסיפור]

7 (ג') · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט מהסיפור (למשל: התמונה יצאה מהקבוצה הסגורה; אורן "רק עשה פרצוף של צוחק"). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 3: "זה רק מם"

כיתה ח' · סיפור קצר · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
שמורה – שטח טבע שהחוק שומר עליו · **כיתוב** – משפט שכותבים על תמונה · **מדבקה** – תמונה קטנה ששולחים בהודעות · **רשות** – הסכמה, אישור · **פרטיות** – הזכות שדברים אישיים יישארו שלי · **הודעה נעוצה** – הודעה שנשארת קבועה בראש הקבוצה

📖 לפני הקריאה: כמעט כל אחד צילם פעם חבר ברגע מביך, ולחץ על "שתף". האם זה בסדר לפרסם תמונה של מישהו בלי לבקש? הסיפור שלפניכם מעלה את השאלה הזאת. קראו, וחשבו על כל אחת מהדמויות.

סיפור קצר

"זה רק מם"

תמונה מצחיקה, כיתוב שנון, ותוך דקה כל השכבה צוחקת. רק לאחד זה לא היה מצחיק בכלל.

א בטיול השנתי, בשמורה, החליק אורן על אבן רטובה ונפל לתוך שלולית בוץ. זה נראה כמו סצנה מסרט מצחיק: הרגליים למעלה, הכובע עף, ופרצוף מופתע לגמרי. עמית, שעמד שני מטרים ממנו, כבר החזיק את הטלפון. קליק.

ב בערב, באוטובוס בחזרה, עמית הוסיף לתמונה כיתוב: "כשהמורה אומרת 'תיזהרו' ואתה בטוח שזה לא עליך". הוא שלח אותה לקבוצת ההודעות של השכבה. תוך דקה הגיעו עשרות תגובות של פרצופים צוחקים. מישהו הפך אותה למדבקה, ומישהי שלחה אותה לאחותה בתיכון. עד הבוקר, התמונה הייתה בכל מקום.

ג אורן ראה אותה רק למחרת, כשנכנס לכיתה וכמה תלמידים צעקו "תיזהר!" וצחקו. הוא חייך בכוח, כמו שמחייכים כשרוצים שזה ייגמר מהר. בהפסקה ניגש לעמית. "תמחק את זה," אמר בשקט. "די, זה רק מם," ענה עמית. "כולם צחקו, גם אתה צחקת." "לא צחקתי," אמר אורן. "רק עשיתי פרצוף של צוחק."

ד עמית לא הבין מה הבעיה. הרי הוא לא כתב שום דבר רע. הוא לא קילל, לא העליב. בערב, כשאחותו הקטנה הראתה לו את התמונה בטלפון שלה ושאלה "זה החבר שלך מהכיתה?", הוא הרגיש פתאום משהו לא נעים בבטן. הוא דמיין את עצמו במקום אורן, בבוץ, עם כל השכבה צוחקת, ותמונה שהוא לא יכול לעצור.

ה היועצת, שקיבלה פנייה מההורים של אורן, הסבירה בכיתה שתמונה של אדם היא חלק מהפרטיות שלו. לפרסם אותה בלי רשות, במיוחד ברגע מביך, עלול לפגוע בו גם אם הכוונה הייתה לצחוק. "ברשת אין מחק אמיתי," אמרה. "גם אחרי שמוחקים, מישהו כבר שמר, העביר, צילם מסך." היא הוסיפה שבמקרים מסוימים, פרסום כזה עלול אף להיות עבירה על החוק.

ו עמית מחק את התמונה מהקבוצה וכתב שם הודעה: "העליתי תמונה של אורן בלי לשאול אותו. זה לא היה בסדר. מבקש מכולם למחוק." רוב החברים מחקו. אחרים לא. אחר כך ניגש לאורן. "לא ידעתי שזה ככה בשבילך," אמר. אורן הסתכל עליו רגע. "גם אני לא ידעתי, עד שזה קרה לי."

ז בשבוע שלאחר מכן קבעה הכיתה כלל חדש בקבוצת ההודעות, וכתבה אותו בהודעה הנעוצה: "לפני שמעלים תמונה של מישהו – שואלים אותו." זה כלל פשוט. אבל, כמו שאמרה המחנכת, "כללים פשוטים הם הכי קשים לשכוח."

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מה קרה לאורן בטיול? 🔍 איתור מידע

◯ א. הוא הלך לאיבוד

◯ ב. הוא נפל לשלולית בוץ

◯ ג. הוא שכח את התיק

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. מה קרה לתמונה? 🔍 איתור מידע

◯ א. עמית מחק אותה מיד

◯ ב. היא התפשטה ועד הבוקר הייתה בכל מקום

◯ ג. רק אורן ראה אותה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. איזה כלל חדש קבעה הכיתה בקבוצת ההודעות? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. אורן אומר: "לא צחקתי. רק עשיתי פרצוף של צוחק." מה ניתן להסיק מכך על הרגשות שלו? 🧩 הבנה והסקה

אורן הרגיש... אבל...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. מה גרם לעמית להבין שהוא טעה? מה ההבדל בין מה שחשב בפסקה ד לבין מה שהרגיש בסופה?

🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. הסבירו את דברי היועצת "ברשת אין מחק אמיתי", ונמקו בעזרת פרט מן הסיפור. 🧩 הבנה והסקה

הכוונה היא ש... למשל בסיפור...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שאם תמונה מצחיקה ולא כתוב בה שום דבר מעליב, מותר לפרסם אותה בקבוצה סגורה של חברים, כי זה "רק צחוק". אחרים טוענים שאסור לפרסם שום תמונה של אדם בלי לבקש ממנו רשות, גם אם היא נראית תמימה.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הסיפור או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟